KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: ***Nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym: Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego (1800-R2-NSZS-S1)***
Nazwa w języku polskim:
Nazwa w jęz. angielskim:

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Katedra Ratownictwa Medycznego i Pielęgniarstwa Intensywnej Opieki
Przedmiot dla jednostki: Wydział Nauk o Zdrowiu
Cykl dydaktyczny: Rok akademicki 2026/27
Koordynator przedmiotu cyklu: dr Przemysław Żuratyński
dr Ewa Zieliński

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:
Zaliczenie

Język wykładowy:
polski

Skrócony opis:
Przedmiot koncentruje się na doskonaleniu sprawności fizycznej oraz umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego, w tym technik dotarcia do poszkodowanego, udzielania pomocy i ewakuacji z wody. Obejmuje również wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w trudnych warunkach środowiskowych. Uzupełnieniem są plenerowe formy aktywności ruchowej, elementy ratownictwa specjalistycznego, wspinaczki oraz ćwiczenia rozluźniające i relaksacyjne.

Opis:
Przedmiot koncentruje się przede wszystkim na kształtowaniu i doskonaleniu sprawności fizycznej oraz nabywaniu umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego, ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia działań ratowniczych w środowisku wodnym i jego otoczeniu. W ramach zajęć realizowane są praktyczne elementy ratownictwa wodnego, obejmujące techniki bezpiecznego poruszania się w wodzie, dotarcia do osoby poszkodowanej, udzielania jej pomocy oraz ewakuacji z wykorzystaniem różnych technik i dostępnego sprzętu ratowniczego. Program uwzględnia również wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w warunkach utrudnionego dostępu do poszkodowanego, w szczególności w środowisku wodnym i podczas działań prowadzonych w terenie. Uzupełnieniem zajęć są plenerowe formy aktywności ruchowej, elementy ratownictwa specjalistycznego, wspinaczki oraz ćwiczenia rozluźniające i relaksacyjne. Przedmiot służy rozwijaniu sprawności psychofizycznej, wytrzymałości, umiejętności współpracy w zespole oraz podejmowania bezpiecznych i skutecznych działań ratowniczych w wymagających warunkach środowiskowych.

Przedmiot realizowany jest przez dwa semestry, w łącznym wymiarze 80 godzin dydaktycznych (40 godzin w semestrze zimowym i 40 godzin w semestrze letnim). Zaliczenie końcowe przedmiotu odbywa się w semestrze letnim i obejmuje weryfikację wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych nabytych w trakcie obu semestrów.

Literatura:
Literatura podstawowa
1. Dudziak A., Tabaczek-Bejster I., Kołodziej R. (2025). Podstawy ratownictwa wodnego. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów.
2. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (2026). Zasady organizacji ratownictwa wodno-nurkowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym. Dokument KG PSP.
3. Kuśnierz C. (2011). Metodyka nauczania podstawowych technik samoobrony. Podręcznik akademicki. Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej, Opole.

Literatura uzupełniająca
4. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (2024). Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym. Dokument KG PSP.
5. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (2026). Skrypt do szkolenia doskonalącego z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym. Materiały szkoleniowe KG PSP.
6. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (2026). Zasady organizacji ratownictwa technicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym. Dokument KG PSP.
7. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (2023). Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym. Dokument KG PSP.

Metody i kryteria oceniania:
Metody oceniania:
- Obserwacja i ocena aktywności studenta podczas zajęć praktycznych.
- Ocena poprawności wykonywania technik ratownictwa wodnego, samoobrony oraz elementów ratownictwa specjalistycznego.
- Ocena umiejętności ewakuacji poszkodowanego i wykonywania medycznych czynności ratunkowych w trudnych warunkach.
- Ocena współpracy zespołowej, przestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz zaangażowania w zajęcia.
- Zaliczenie praktyczne obejmujące wybrane zadania sprawnościowe i ratownicze.

Kryteria oceniania:
1. Obecność i aktywny udział w zajęciach zgodnie z regulaminem studiów i zasadami zaliczania przedmiotu.
2. Poprawne i bezpieczne wykonywanie ćwiczeń oraz technik ratowniczych.
3. Wykazanie umiejętności zastosowania poznanych technik w symulowanych sytuacjach ratowniczych.
4. Umiejętność współpracy w zespole i właściwej oceny własnych możliwości fizycznych.
5. Uzyskanie minimum 60% punktów z zaliczenia praktycznego, przy obowiązkowym prawidłowym wykonaniu czynności krytycznych dla bezpieczeństwa poszkodowanego i ratownika.
Forma zaliczenia: zaliczenie

Weryfikacja efektów uczenia się:
- W1, W2 – ocena znajomości zasad i technik podczas wykonywania zadań praktycznych.
- U1, U2 – obserwacja wykonywania ćwiczeń oraz zaliczenie praktyczne.

- K1 – obserwacja postawy studenta, współpracy zespołowej i przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

Praktyki zawodowe:

Nie dotyczy.

Całkowity nakład pracy studenta

1. Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:
- Udział w zajęciach dydaktycznych – 80 godz. (3,2 ECTS).
2. Praca własna studenta:
- Samodzielne przygotowanie do zajęć – 10 godz. (0,4 ECTS).
- Samodzielne doskonalenie umiejętności i sprawności fizycznej – 5 godz. (0,2 ECTS).
- Przygotowanie do zaliczenia końcowego – 5 godz. (0,2 ECTS).
3. Łączny nakład pracy studenta:
- Godziny kontaktowe – 80 godz. (3,2 ECTS).
- Praca własna studenta – 20 godz. (0,8 ECTS).
Całkowity nakład pracy studenta: 100 godz. (4 ECTS).

Efekty uczenia się - wiedza

Wiedza – absolwent zna i rozumie:
W1. Sposoby zwiększania sprawności fizycznej. (B.W57.)
W2. Techniki stosowane przez specjalistyczne jednostki ratownicze. (B.W61.)

Efekty uczenia się - umiejętności

Umiejętności – absolwent potrafi:
U1. Podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym. (B.U12.)
U2. Ocenić poziom swojej sprawności fizycznej i dobrać właściwą formę aktywności do potrzeb swojego organizmu i warunków pracy. (B.U23.)

Efekty uczenia się - kompetencje społeczne

Kompetencje społeczne – absolwent jest gotów do:
K1. Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych. (K.K05.)

Metody dydaktyczne

Ćwiczenia symulowane, pokaz

Rodzaj przedmiotu

przedmiot obligatoryjny

Wymagania wstępne

Student powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz podstaw udzielania pierwszej pomocy. Powinien wykazywać ogólną sprawność fizyczną umożliwiającą udział w zajęciach ruchowych i ćwiczeniach z elementami ratownictwa specjalistycznego, a także umiejętność współpracy w zespole i przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania zadań praktycznych.

Dane dotyczące przedmiotu cyklu:

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu:

Zaliczenie

Skrócony opis:

Przedmiot koncentruje się na doskonaleniu sprawności fizycznej oraz umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego, w tym technik dotarcia do poszkodowanego, udzielania pomocy i ewakuacji z wody. Obejmuje również wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w trudnych warunkach środowiskowych. Uzupełnieniem są plenerowe formy aktywności ruchowej, elementy ratownictwa specjalistycznego, wspinaczki oraz ćwiczenia rozluźniające i relaksacyjne.

Opis:

Przedmiot koncentruje się przede wszystkim na kształtowaniu i doskonaleniu sprawności fizycznej oraz nabywaniu umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego, ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia działań ratowniczych w środowisku wodnym i jego otoczeniu. W ramach zajęć realizowane są praktyczne elementy ratownictwa wodnego, obejmujące techniki bezpiecznego poruszania się w wodzie, dotarcia do osoby poszkodowanej, udzielania jej pomocy oraz ewakuacji z wykorzystaniem różnych technik i dostępnego sprzętu ratowniczego. Program uwzględnia również wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w warunkach utrudnionego dostępu do poszkodowanego, w szczególności w środowisku wodnym i podczas działań prowadzonych w terenie. Uzupełnieniem zajęć są plenerowe formy aktywności ruchowej, elementy ratownictwa specjalistycznego, wspinaczki oraz ćwiczenia rozluźniające i relaksacyjne. Przedmiot służy rozwijaniu sprawności psychofizycznej, wytrzymałości, umiejętności współpracy w zespole oraz podejmowania bezpiecznych i skutecznych działań ratowniczych w wymagających warunkach środowiskowych.

Uwagi:

Przedmiot realizowany jest przez dwa semestry, w łącznym wymiarze 80 godzin dydaktycznych (40 godzin w semestrze zimowym i 40 godzin w semestrze letnim). Zaliczenie końcowe przedmiotu odbywa się w semestrze letnim i obejmuje weryfikację wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych nabytych w trakcie obu semestrów.

Zajęcia realizowane są na basenie oraz w terenie, z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu ratowniczego i wyposażenia dostosowanego do rodzaju wykonywanych ćwiczeń. Obejmują praktyczne doskonalenie sprawności fizycznej, technik ratownictwa wodnego i specjalistycznego oraz prowadzenie symulowanych działań ratowniczych w zróżnicowanych warunkach środowiskowych.

Szczegóły zajęć i grup

Zajęcia praktyczne (80 godzin)

Metody i kryteria oceniania:

1. Metody oceniania
Ocena osiągnięcia efektów uczenia się prowadzona jest w sposób ciągły podczas zajęć praktycznych oraz na podstawie zaliczenia teoretycznego i praktycznego.

Ocena bieżąca obejmuje obserwację aktywności i zaangażowania studenta, prawidłowości wykonywania ćwiczeń sprawnościowych i technik ratowniczych, umiejętności wykorzystania dostępnego sprzętu, współpracy zespołowej, przestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz rozpoznawania własnych ograniczeń fizycznych i kompetencyjnych.
Zaliczenie teoretyczne przeprowadzane jest w formie testu jednokrotnego wyboru obejmującego 20 pytań z zakresu podstaw ratownictwa wodnego, specjalistycznego, zasad bezpieczeństwa, samoasekuracji, technik ewakuacji poszkodowanych oraz postępowania ratowniczego w trudnych warunkach środowiskowych. Za każdą prawidłową odpowiedź student otrzymuje 1 punkt. Maksymalna liczba punktów wynosi 20, a warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 12 punktów (60%).
Zaliczenie praktyczne obejmuje ocenę umiejętności wykonywania wybranych zadań sprawnościowych i ratowniczych realizowanych w ramach przedmiotu, ze szczególnym uwzględnieniem ratownictwa wodnego. Zakres zaliczenia dostosowany jest do treści programowych faktycznie zrealizowanych podczas zajęć. Ocenie podlegają poprawność techniczna wykonywanych czynności, bezpieczeństwo działań, umiejętność doboru i wykorzystania sprzętu ratowniczego, współpraca zespołowa oraz dostosowanie sposobu postępowania do warunków środowiskowych.

2. Kryteria oceniania
Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu jest łączne spełnienie następujących wymagań:
Uczestnictwo w zajęciach zgodnie z Regulaminem studiów UMK oraz zasadami organizacji przedmiotu.
Aktywny udział w zajęciach praktycznych oraz realizacja wymaganych ćwiczeń i zadań.
Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas zajęć w środowisku wodnym i lądowym.
Wykazanie umiejętności prawidłowego wykonywania wybranych technik ratowniczych objętych programem zajęć.
Umiejętność wykorzystania dostępnego sprzętu ratowniczego i zastosowania odpowiednich technik udzielania pomocy oraz ewakuacji poszkodowanego.
Wykazanie umiejętności współpracy zespołowej, właściwej komunikacji i oceny własnych możliwości fizycznych.
Uzyskanie minimum 60% punktów z testu teoretycznego.
Uzyskanie minimum 60% punktów z zaliczenia praktycznego, przy obowiązkowym prawidłowym wykonaniu czynności krytycznych dla bezpieczeństwa ratownika i poszkodowanego.

3. Zasady zaliczenia praktycznego
Zaliczenie praktyczne obejmuje wybrane zadania wynikające z treści zrealizowanych podczas zajęć. Prowadzący określa szczegółowy zakres zadań oraz ich punktację przed przystąpieniem studentów do zaliczenia.
Podczas wykonywania zadań student zobowiązany jest do przestrzegania zasad bezpieczeństwa, w szczególności oceny zagrożeń, stosowania właściwych technik samoasekuracji, prawidłowego doboru metod i sprzętu ratowniczego oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu.
Za błąd krytyczny uznaje się działanie lub zaniechanie stwarzające bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ratownika, poszkodowanego albo innych uczestników ćwiczeń. Popełnienie błędu krytycznego skutkuje niezaliczeniem danego zadania praktycznego niezależnie od uzyskanej liczby punktów.

4. Zasady zaliczenia końcowego
Zaliczenie przedmiotu uzyskuje student, który:
spełnił wymagania dotyczące uczestnictwa w zajęciach;
zaliczył test teoretyczny, uzyskując co najmniej 12 z 20 punktów;
zaliczył część praktyczną, uzyskując minimum 60% punktów;
prawidłowo wykonał wszystkie wymagane czynności krytyczne;
wykazał osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Niezaliczenie jednej z części skutkuje brakiem zaliczenia przedmiotu. Student przystępuje do poprawy niezaliczonej części w terminie i na zasadach określonych zgodnie z Regulaminem studiów UMK.

5. Weryfikacja efektów uczenia się
W1. (B.W57.) – test teoretyczny oraz obserwacja znajomości i stosowania metod zwiększania sprawności fizycznej.
W2. (B.W61.) – test teoretyczny i obserwacja praktycznego zastosowania wybranych technik ratownictwa specjalistycznego.
U1. (B.U12.) – obserwacja doskonalenia umiejętności, wykorzystywania informacji zwrotnej oraz przekazywania wiedzy innym uczestnikom zajęć.
U2. (B.U23.) – ocena umiejętności określania własnej sprawności fizycznej i doboru odpowiednich form aktywności ruchowej.
K1. (K.K05.) – obserwacja postawy studenta, rozpoznawania własnych ograniczeń, przestrzegania zasad bezpieczeństwa i gotowości do doskonalenia kompetencji zawodowych.

Zakres tematów zajęć:

Zasady bezpieczeństwa podczas zajęć sprawnościowych i działań ratowniczych w środowisku wodnym oraz w trudnych warunkach terenowych.

Ocena sprawności fizycznej i pływackiej. Metody kształtowania siły, wytrzymałości, szybkości, koordynacji ruchowej i wydolności organizmu.

Doskonalenie technik pływackich wykorzystywanych w ratownictwie wodnym. Pływanie użytkowe i ratownicze.

Techniki samoasekuracji w środowisku wodnym. Utrzymywanie się na powierzchni wody, nurkowanie oraz pokonywanie przeszkód wodnych.

Techniki bezpiecznego wejścia do wody, dopływania do osoby poszkodowanej i udzielania pomocy osobom zagrożonym utonięciem.

Sprzęt wykorzystywany w ratownictwie wodnym. Zasady jego doboru, obsługi i bezpiecznego wykorzystania.

Techniki holowania i transportowania osób poszkodowanych w wodzie, z uwzględnieniem ich stanu i warunków środowiskowych.

Techniki uwalniania się z chwytów osoby tonącej. Bezpieczeństwo i samoasekuracja ratownika.

Techniki wydobywania poszkodowanych z wody i ewakuacji na brzeg. Współpraca zespołowa podczas działań ratowniczych.

Postępowanie z osobą po podtopieniu lub utonięciu nieprowadzącym do zgonu. Ocena stanu poszkodowanego i podstawowe czynności resuscytacyjne.

Organizacja i zasady prowadzenia działań ratownictwa specjalistycznego, w tym wodnego, wysokościowego, technicznego i terenowego.

Podstawy samoobrony ratownika medycznego. Techniki samoasekuracji, uwalniania się z chwytów oraz unikania i ograniczania zagrożeń.

Elementy wspinaczki i ratownictwa wysokościowego. Podstawowe techniki przemieszczania się, asekuracji i wykorzystania sprzętu specjalistycznego.

Plenerowe formy aktywności ruchowej. Doskonalenie sprawności fizycznej, orientacji i poruszania się w trudnym terenie.

Techniki ewakuacji i transportowania poszkodowanych w zróżnicowanych warunkach środowiskowych, z wykorzystaniem dostępnego sprzętu ratowniczego.

Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w symulowanych warunkach utrudnionego dostępu do poszkodowanego i ograniczonych możliwości działania.

Komunikacja, współpraca zespołowa i podejmowanie decyzji podczas działań ratowniczych w trudnych warunkach środowiskowych.

Ćwiczenia rozluźniające, relaksacyjne i regeneracyjne. Profilaktyka przeciążeń fizycznych oraz urazów związanych z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego.

Zintegrowane ćwiczenia i symulacje sytuacji ratowniczych z wykorzystaniem poznanych technik ratownictwa wodnego i specjalistycznego.

Doskonalenie i weryfikacja umiejętności praktycznych oraz wiedzy teoretycznej z zakresu ratownictwa specjalistycznego.

Metody dydaktyczne:
Pokaz z instruktażem, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia sprawnościowe, ćwiczenia w środowisku wodnym, ćwiczenia symulowane, trening technik ratowniczych, metoda sytuacyjna, praca w zespołach, analiza przypadków.

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Opis grupy
1 gr zajęć praktycznych
Prowadzący grupy:
dr Ewa Zieliński Bernard Motylewski

Grupa numer 2

Opis grupy
2 gr zajęć praktycznych
Prowadzący grupy:
dr Ewa Zieliński Bernard Motylewski

Grupa numer 3

Opis grupy
3 gr zajęć praktycznych
Prowadzący grupy:
dr Ewa Zieliński mgr Marta Janowska-Zientara mgr Michał Borowczyk

Grupa numer 4

Opis grupy
4 gr zajęć praktycznych
Prowadzący grupy:
dr Ewa Zieliński mgr Marta Janowska-Zientara mgr Michał Borowczyk

Punkty przedmiotu w cyklach:

<bez przypisanego programu>			
Typ punktów	Liczba	Cykl pocz.	Cykl kon.
European Credit Transfer System (ECTS)	4	2026/27	